

Kedilerde Cheyletiellosis ve Selamektin Damla ile Sağaltımı*

Umut Fikret KORKMAZ¹, Sami GÖKPINAR²

¹Kırıkkale Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Kırıkkale-TÜRKİYE

²Kırıkkale Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Parazitoloji Anabilim Dalı, Kırıkkale-TÜRKİYE

Özet: *Cheyletiella* cinsine bağlı akarlar zoonoz karakterde olup, konaklar arasında yakın temas ile bulaşmaktadır. Konak spesifiteleri çok yüksek olmayıp, aynı etken farklı konaklarda enfestasyon yapabilir. Bu çalışmada iki adet sahipli ev kedisinde bulunan cheyletiellosis ve bunların selamektin damla ile sağaltımından bahsedilmiştir. Her iki olguda da hayvan sahipleri fazla miktarda kepeklenme ve kaşıntı şikayeti ile kliniğimize başvurmuştur. Kedilerin deri kazıntısının muayenesinde *Cheyletiella blakei* ile enfeste oldukları görülmüştür. Akar tespit edilen bu kedilere 15 gün arayla iki kez selamektin damla uygulanmıştır. Tedavi edilen bu hayvanların ikinci uygulamadan sonraki 15., 30. ve 60. günlerde yapılan muayenelerinde etkene rastlanmamıştır. Kedilerde iki doz selamektin damla ile mücadelenin cheyletiellosise etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Cheyletiellosis, kedi, selamektin

Cheyletiellosis in Cats and Its Treatment with Selamectin Drop

Summary: *Cheyletiella* type mites are of a zoonotic character and spread by close contact between hosts. Host specificity is not high and may cause infection in a variety of hosts. In this study, cheyletiellosis infestation of two housecats and its treatment with selamectin drop has been mentioned. In both cases, the owners of the cats have presented their pets at our clinic with symptoms of itchiness and dandruff. Examination of skin scrapings of the cats were found to be infested with the *Cheyletiella blakei*. Following treatment with selamectin drop two weeks apart, after the second treatment, the agent of the infestation was not detected in the examinations made on the 15th, 30th and 60th days. Two doses of selamectin drop was effective against to cheyletiellosis infestations in cats.

Key words: Cat, cheyletiellosis, selamectin

Giriş

Cheyletiella cinsine bağlı akarlar zoonoz karakterde olup, konaklar arasında yakın temas ile bulaşmaktadır. Konak spesifiteleri çok yüksek olmayıp, aynı etken farklı konaklarda enfestasyon yapabilir. Bununla birlikte foretik olarak kedi ve köpek pireleri ile bir konaktan başka bir konaya taşınabilmektedir (10). Oldukça bulaşıcı olan etkenler kedi ve köpek yavruları arasında hızlı bir şekilde yayılabilme özelliğine sahiptirler. Uzun tüylü kedi ve köpeklerde daha sık görülen *Cheyletiella* sp. hayvanlarda orta veya şiddetli derecede kabuklu dermatitis ve kaşıntıya sebep olurlar. Lezyonlar enfeste hayvanların sırt, omuz ve boyun bölgelerinde daha fazla görülmektedir. Aynı zamanda zoonoz olan cheyletiellosis insanların enfeste hayvanla temas ettikleri bölgelerde eritemli, kaşıntılı ve bazıları nekrotik özellikte olan papüllere neden olur (9).

Selamektin, kedi ve köpeklerde hem oral hem

de topikal uygulamayı takiben yüksek bir etkinlik ve güvenlik kombinasyonuna sahip bir endektosittir (1,5). Aynı zamanda hayvanlar için antihelmintik aktivitesi ve dış parazitleri öldürücü aktivitesi kombine edilmiş ilk endektosittir (1).

Bu çalışmada iki adet sahipli ev kedisinde bulunan cheyletiellosis ve bunların selamektin damla ile sağaltımından bahsedilmiştir.

Olgular

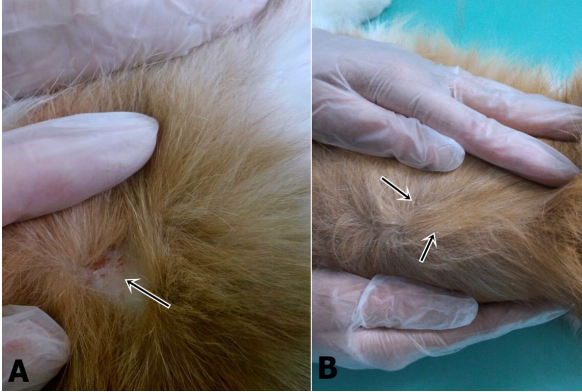
Çalışmanın materyalini iki yaşında, dişi, melez ve bir yaşında, erkek, melez olmak üzere iki kedi oluşturmuştur. Her iki olguda da hayvan sahipleri kedilerde fazla miktarda kepeklenme ve kaşıntı şikayeti ile kliniğimize başvurmuştur. Kedi sahiplerinin biri kendi vücudunda da lezyonlar ve kaşıntı olduğunu ve bunun için hastaneye başvurduğunu ifade etmiştir. Kedilerin yapılan muayenesinde tüy döküntülerinin az olduğu, ancak hayvanlarda şiddetli bir kaşıntı ve kepeklenme olduğu ve kaşıntıya bağlı olarak vücudun bazı bölgelerinde kabuklu yaraların bulunduğu tespit edilmiştir (Şekil 1).

Geliş Tarihi/Submission Date : 30.01.2018

Kabul Tarihi/Accepted Date : 18.05.2018

*Bu çalışma 2-4 Mayıs 2017 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen 19. Uluslararası Veteriner Hekimliği Öğrencileri Bilimsel Araştırma Kongresi'nde poster bildirisi olarak sunulmuştur.

Lezyonlu bölgelerden bistüri ile kazıntı alınmış-

Şekil 1. Kedilerde cheyletiellosis A: Tüy dökülmesi B: Kepeklenme

tır. Alınan kazıntılar %10' luk potasyum hidroksit (KOH) ile muamele edilerek dokular eritilmiş ve etkenlerin açığa çıkması sağlanmıştır. Hazırlanan preparatlar ışık mikroskobu altında incelenmiştir. Yapılan muayenede her iki kedinin *Cheyletiella blakei* ile enfeste oldukları görülmüştür (Şekil 2).

Şekil 2. *Cheyletiella blakei* erişkin

Enfeste oldukları tespit edilen kedilere 15 gün arayla iki kez selamektin damla uygulaması yapılmıştır. İkinci uygulamadan itibaren 15., 30. ve 60. günlerde hayvanlardan deri kazıntısı örneği alınarak incelenmiştir. İkinci uygulamadan 15 gün sonra yapılan ilk muayenede hayvanlarda kepeklenmenin devam ettiği ve lezyon bölgesinde tüylerin çıkmadığı görülmüş, fakat etken tespit edilmemiştir. 30. günde yapılan muayenede hayvanlarda kepeklenmenin ortadan kalktığı ve bölgede tüylerin çıkmaya başladığı 60. günde ise hayvanlarda kaşıntı, kepeklenme ve lezyon-

ların bittiği, hayvanların tüyelerinin normale dönüğü tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Cheyletiellosis, özellikle erişkin hayvanlarda asemptomatik seyretmesi, hayvan sahiplerinde oluşan lezyonların başta pire ve uyuz enfestasyonları ile karıştırılması nedeniyle yaygınlığının bilinenden daha fazla olduğu düşünülmektedir (6).

Türkiye'de bugüne kadar kedi, köpek ve tavşanlarda *Cheyletiella* sp. akarlarına nadiren rastlanmıştır. Türkiye'de kedilerde ilk *Cheyletiella blakei* vakası Ankara'da dört aylık bir ev kedisinde (3) ve daha sonra İstanbul'da üç yaşında bir İran kedisinde bildirilmiştir (4). Bildirilen vakalar Kırıkkale' de tespit edilen ilk vakalardır.

Kedilerde cheyletiellosis sağaltımında bugüne kadar yapılan çalışmalarda, %2'lik neguvon ve enjektabl ivermektin kullanılmıştır. Bu çalışmalarda ivermektinin 400 mcg/kg dozda subkutan yolla bir veya iki kez uygulandığında başarılı sonuçlar alındığı bildirilmiştir (6). Ancak subkutan ivermektin tedavisinin kedilerde toksik olduğuna dair yayınlar da mevcuttur (7).

Chailleux ve Paradis (2) *Cheyletiella* sp. ile enfekte 15 kedinin her birine 0., 30. ve 60. günlerde olmak üzere üç defa 45 mg selamektini topikal uyguladıklarını ve 0., 30., 60. ve 120. günlerde hayvanların tekrar muayene edildiğini ifade etmişlerdir. Çalışmalarında 60. gün muayenesinden sonra etkene rastlamadıklarını, 15 kedinin tamamında bu zamana kadar klinik belirtilerin azaldığı ve bir yıl tekrarlamadığı ifade etmişlerdir. Bizim çalışmamızda hayvanlara 15 gün arayla sadece iki kez damla uygulama yapılmış ve ikinci uygulamadan 30 gün sonra hem klinik belirtilerin ortadan kalktığı, tüylerin normale dönüğü görülmüş hem de etkene rastlanmamıştır. Dolayısıyla kedilerde cheyletiellosise karşı iki defa yapılacak topikal selamektin uygulamasının yeterli olacağı ve fazla ilaç kullanımına bağlı olarak ileride ortaya çıkılabilecek ilaç direncinin önüne geçilmesi için bizim mücadele protokolümüzün daha uygun olacağı tarafımızdan düşünülmektedir.

Topikal selamektin uygulamasının kedilerde cheyletiellosis için etkili, pratik ve iyi tolere edilebilecek bir uygulama aracı olduğu bildirilmiştir (2). Bu çalışma ile topikal uygulamadan daha kolay olan damla yöntemi kullanılarak da etkin sonuç alınabildiği ortaya konmuştur.

Scarampella ve ark. (8) kedilerde cheyletiellosise karşı damla tarzında tek doz %10'luk fipronil

uygulamasından sonra yaptıkları muayenelerde akara rastlamadıklarını ve %100 başarı sağladıklarını bildirmişlerdir. Tek doz %10'luk fipronil uygulaması avantajlı bir durum olmakla birlikte sadece dış parazitlere karşı etkilidir. Çalışmamızda iki doz damla selamektinin uygulamasında cheyletiellosise karşı %100 sonuç alınmıştır. Selamektinin hem antihelmintik olarak hem de dış parazitlere karşı kullanılmakta olması nedeniyle fibronil ile tedaviden daha avantajlı olduğu tarafımızdan düşünülmektedir.

Sonuç olarak, özellikle yavru kedilerde enjektabl tarzda kullanılan ivermektin türevlerinde doz ayarlanmasının zor olması ve doz aşımına bağlı toksikasyon olaylarının çok görülmesi, kedilerde dış parazit mücadelesinde alternatif yollar aramaya sevk etmektedir. Bu nedenle damla şeklinde kullanılan ilaçlar kedilerde daha güvenli kullanıma sahiptir. Bu çalışmada selamektin damlanın 15 gün ara ile iki defa kullanımı ile kedilerde cheyletiellosis tedavisinde başarılı sonuç alındığı görülmüş, farklı bir tedavi seçeneği olarak tercih edilebileceği sonucuna varılmıştır.

Kaynaklar

1. Bishop BF, Bruce CI, Evans NA, Goudie AC, Gration KAF, Gibson SP, Pacey MS, Perry DA, Walshe NDA, Witty MJ. Selamectin: A novel broad-spectrum endectocide for dogs and cats. *Vet Parasitol* 2000; 91(2-3): 163-76.
2. Chailleux N, Paradis M. Efficacy of selamectin in the treatment of naturally acquired cheyletiellosis in cats. *Can Vet J* 2002; 43(10): 767-70.
3. Dinçer Ş, Karaer Z. Türkiye'de bir kedide ilk *Cheyletiella blakei* Smiley, 1970 (Acari: Cheyletiellidae) bulgusu. *Ankara Univ Vet Fak Derg* 1985; 32(2): 250-7.
4. Gülanber A. İstanbul'da bir kedide cheyletiellosis olgusu. *İstanbul Üniv Vet Fak Derg* 2003; 29(1): 71-5.
5. Krautmann MJ, Novotny MJ, De Keulenaer K, Godin CS, Evans EI, McCall JW, Wang C, Rowan TG, Jernigan AD. Safety of selamectin in cats. *Vet Parasitol* 2000; 91(2-3): 393-403.
6. Kurtdede A, Alkan Z, İlhan T. Kedi cheyletiellosisinin ivermektin ile sağaltımı. *Ankara Univ Vet Fak Derg* 1994; 41(2): 275-9.
7. Lewis DT, Merchant SR, Neer TM. Ivermectin toxicosis in a kitten. *J Am Vet Med Assoc* 1994; 205(4): 584-6.
8. Scarpella F, Pollmeier M, Visser M, Boeckh A, Jeannin P. Efficacy of fipronil in the treatment of feline cheyletiellosis. *Vet Parasitol* 2005; 129(3-4): 333-9.
9. Turan H, Turan A, Çoban G, Gönen I. Cheyletiella dermatiti: Bir olgu sunumu. *Klimik Dergisi* 2012; 25(3): 127-9.
10. Ütük AE, Dumanlı N. Prostigmata. Karaer KZ, Dumanlı N. eds. In: *Arthropodoloji*. Birinci Baskı. Ankara: Medisan Yayınevi 2015; ss. 95-114.

Sorumlu Yazar:

Dr. Öğr. Üyesi Sami GÖKPINAR
Kırıkkale Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
Parazitoloji Anabilim Dalı
Kırıkkale- TÜRKİYE
Tel: 0318 3574242/6430
E-posta: samigokpinar@kku.edu.tr